

2015-2016

Pestprotocol

Voorwoord

Cbs Klimop werkt vanuit een christelijke grondhouding waarbij de liefde voor God, voor elkaar en voor de schepping in de praktijk wordt gebracht.

Cbs Klimop heeft een duidelijk idee over hoe de school de leerlingen aan het eind van groep 8 gevormd wil zien. Met betrekking tot dit idee zijn de volgende punten belangrijk voor het pestprotocol:

- Verdraagzaamheid
- Zich gewaardeerd weten
- Elkaar serieus nemen
- Openheid
- Sociaal vaardig zijn: de leerlingen gaan respectvol met elkaar om.
- Terugkijken op een leuke tijd bij cbs

De waarden die passen bij onze visie zijn: geborgenheid, verdraagzaamheid, openheid, plezier, veilig schoolklimaat, samenwerking, zelfstandigheid, vertrouwen, vrijheid.

De leerkrachten van cbs Klimop willen deze waarden actief uitdragen. Binnen deze waarden past geen pesten! Cbs Klimop ziet het als haar taak om ervoor te zorgen dat pesten zoveel mogelijk wordt voorkomen en wordt tegengegaan. Om dit te kunnen bereiken, hanteert de school een eigen pestprotocol. Dit protocol geeft betrokkenen houvast hoe te handelen bij pestproblematiek.

1. Dit Pestprotocol heeft als doel:

Het doel van dit Pestprotocol is het tegengaan en voorkomen van pesten op onze school. Cbs Klimop wil een eenduidige lijn aangeven, met daarin een duidelijke aanpak t.o.v. pesten. Dit pestprotocol is een programma waarin staat welke maatregelen cbs Klimop neemt om pesten te voorkomen (preventie) en pesten aan te pakken

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

2. Voorwaarden

Om het pesten effectief aan te pakken, moet er aan een aantal voorwaarden voldaan worden.

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerkrachten, ouders en leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende middengroep).
- De school moet het pestprobleem voorkomen. Een preventieve aanpak bestaat ondermeer uit de behandeling van het onderwerp met de leerlingen. Na deze activiteit, worden met hen regels vastgelegd.
- Als pesten desondanks optreedt, moeten leerkrachten dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen tóch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak (curatief).
- Als de school of de leerkracht weigert het probleem aan te pakken, of de aanpak is onjuist, of heeft geen resultaat, dan is inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. Deze persoon dient op verzoek van de ouders van het gepeste kind een klacht in bij de klachtencommissie. Die onderzoekt het probleem en adviseert het bevoegd gezag over de te nemen maatregelen.

3. Theoretische achtergrond van pesten

Wat is pesten?

Je hebt plagen en pesten. Het verschil daartussen is groot. Kinderen die elkaar plagen kunnen elkaar wel aan. Nu eens plaagt de één, dan weer de ander. Een geplaagd kind kan terugplagen. Na een tijdje maken ze het samen weer goed. Je kunt elkaar ook plagen voor de gein. Tegen af en toe geplaagd worden, moet je kunnen. Je hebt zelfs leuke en vriendelijke plagerijtjes.

Bij pesten is het anders. Pesten is altijd gemeen. Als er wordt gepest, is het ene kind altijd sterker dan het andere. Het ene kind heeft grotere spierballen, een grotere mond, meer invloed. De één wint dus altijd en de andere is altijd de verliezer. Pesten gebeurt nooit zomaar een enkel keertje. Een kind dat wordt gepest is steeds het mikpunt. Daarom is pesten nooit leuk.

Pesten komt voor in het gezin, de buurt of op school.

Kenmerken van pesten zijn:

- * Het is langdurig en herhaaldelijk.
- * Het vindt vaak plaats in groepsverband (groep tegenover individu).
- * Er is sprake van een machtsongelijkheid tussen de pester en het slachtoffer.
- * Het is steeds gericht op dezelfde persoon.
- * Het slachtoffer kan niet meer voor zichzelf opkomen en loopt lichamelijk en/of psychische schade op.

Kenmerken van plagen zijn:

- * Het komt incidenteel voor.
 - * Het gaat vaak gepaard met een grapje.
 - * Er is geen winnaar of verliezer.
 - * De plager en het slachtoffer zijn fysiek en/of psychisch vrijwel even sterk.
 - * Het slachtoffer loopt vrijwel geen lichamelijke en/of psychische schade op.
-

Symptomen

- * Claimen van kinderen die wel eens aardig tegen hem zijn. Zo kan de zondebok een paar kinderen per jaar verslijten
- * Het gedrag is onberekenbaar. Overdreven, onecht. Soms is het kind op een rare manier blij, heel agressief of heel boos.
- * Door afkoopgedrag agressie ontlopen. Klusjes opknappen voor de pesters.
- * Als de leerkracht aardig is voor de leerling, gaat het de leerkracht "helpen".
- * Als een kind of een leerkracht hem gewoon iets vraagt, reageert de zondebok onzeker. "Misschien moeten ze wel wat van mij", of, "Misschien is dit een inleiding tot pesten."

* Onzekerheid over de gedachte of hij/zij wel of niet gepest zal worden, kan leiden tot gedrag waarin het kind weet dat het gepest gaat worden. Dan hoeft hij/zij zich daar geen zorgen meer over te maken. Bijvoorbeeld afwijkend gedrag, provocerend gedrag, clowntje spelen. Die zekerheid geeft het kind blijkbaar meer rust dan de onzekerheid van al of niet gepest te worden. (zie ook onder agressie)

Algemene kenmerken van een gepest kind

De kinderen die worden gepest zijn meestal de groepsleden die niet zo goed voor zichzelf kunnen opkomen, het minst weerbaar zijn en het minst populair in de klas. Deze kinderen hebben onvoldoende sociale vaardigheden en weten zich in sociale situaties onvoldoende te handhaven. De meesten van hen zijn "sociaal onhandig": uit verlegenheid of faalangst reageren ze net verkeerd. Daardoor lijkt het weleens of ze pesten zelf uitlokken. De meeste van deze kinderen hebben (of krijgen als gevolg van pesten) weinig zelfvertrouwen en een negatief zelfbeeld. Zij uiten dit door zich terug te trekken en af te sluiten. Dit heeft tot gevolg dat deze kinderen in een negatieve spiraal terecht komen. Het zelfvertrouwen vermindert en de sociale vaardigheden gaan achteruit. Het is belangrijk om hier iets aan te doen. Er zijn ook provocerende slachtoffers te onderscheiden. Zij reageren als ze worden aangevallen, maar ze zijn daar niet doeltreffend in. Deze kinderen worden ook vaak door volwassenen niet aardig gevonden. Een gepest kind kan leiden aan een vorm van depressie, minderwaardige gevoelens en verlegenheid. De effecten van het pesten kunnen het slachtoffer definitief beschadigen. Gevolgen zijn bijvoorbeeld slechte studieresultaten of pogingen tot zelfmoord.

Vormen van pesten

Pesten kan op verschillende manieren plaatsvinden. Dit kan het lastiger maken om pesten in een klas of groep te signaleren. Pesten kan bizarre vormen aannemen; van schelden/ schoppen tot foltersessies in een schooltoilet en het digitale pesten.

Direct pesten / fysiek en verbaal pesten:

Dit zijn openlijke aanvallen op het slachtoffer. Het gaat hier om vernederen, schelden, dreigen, belachelijk maken, schoppen, slaan, duwen, opjagen, opsluiten, vernielen spullen, afpersen.

Indirect pesten / emotioneel pesten:

Het indirecte pesten is de meest lastige vorm van pesterijen om te kunnen signaleren. Vaak valt deze manier van pesten nauwelijks of niet op. Leerkrachten weten dan vaak niet wat er gaande is en er is dan moeilijk iets tegen te doen. Het indirecte pesten uit zich onder andere in sociale isolatie van het slachtoffer, het verspreiden van geruchten en leugens, negeren, buitensluiten. Met name meisjes zijn erg actief op het gebied van indirect pesten. Jongens pesten vaker direct.

Digitaal pesten:

Digitaal pesten is een onderdeel van traditioneel pesten. De vormen van digitaal pesten zijn heel divers. Het kan bestaan uit anonieme berichten versturen via MSN en SMS, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden en credits stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen enz.

Twintig procent van de leerlingen heeft te maken met digitaal pesten.

Digitaal pesten is een makkelijke manier van pesten. Niet alleen op school maar ook thuis. De pester is nergens te zien en kan dus zijn gang gaan. De slachtoffers worden belaagd, zien niet wie hen belaagd. Het kan iedereen zijn. Het is erg ongrijpbaar. Uit onderzoek in Nederland is gebleken dat van elke tien chattende kinderen, er twee last hebben van pesten en schelden in een chatbox en één op de tien chatters krijgt te maken met seksuele toespelingen in een chatbox. Ouders zullen dus ook zeer alert moeten zijn en hebben een grote verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat het digitale pesten wordt beperkt. De school kan ouders hierover informeren, hoe veilig te internetten en wat de gevaren maar ook leuke kanten zijn van internet. (Zie ook ons internetprotocol. bron: www.pestweb.nl)

Verschillende rollen bij pesten:

Bij pesten zijn er verschillende kinderen betrokken. Je kunt ze verdelen in 3 groepen (www.prima.nigz.nl):

1. Passief of provocerend slachtoffer
2. Pester
3. Middengroep: verdediger, buitenstaander en meeloper

Kenmerken passief slachtoffer:

- Zenuwachtig en onzeker
- Bedachtzaam
- Gevoelig
- Stil
- Als ze aangevallen worden, gaan ze huilen of trekken zich terug
- Negatief zelfbeeld
- Eenzaam
- Lichamelijk zwakker
- Positieve relatie met ouders

Kenmerken provocerend slachtoffer:

- Combinatie van zenuwachtig en agressief reactiepatroon
- Concentratieproblemen
- Veroorzaken irritatie en spanning
- Soms hyperactief
- Provocerend gedrag
- Driftig

Kenmerken pester:

Kinderen die pesten kunnen hun pestgedrag goed verbergen voor ouders en leerkrachten. Als ouders en vooral leerkrachten het pestgedrag niet signaleren, kan dit hen niet verweten worden.

Het is lastig om pesters te kunnen signaleren. Ook al zijn de klasgenoten bijna allemaal op de hoogte van het pesten. Zij zullen dit niet snel aan de ouders of leerkrachten vertellen.

Kenmerken middengroep:

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij pesten, zij vormen de middengroep. Deze middengroep bestaat uit verdedigers, buitenstaanders en meelopers.

De middengroep speelt geen actieve rol bij het pesten, maar is wel medebepalend voor het voortduren van het pesten. De pestende kinderen voelen zich gesterkt door de instemming van de toeschouwers. Als andere kinderen het gepeste kind te hulp komen of tegen de pester zeggen dat hij moet ophouden, verandert de situatie aanzienlijk. Het pesten wordt dan minder vanzelfsprekend.

Kenmerken verdedigers:

- Komen af en toe op voor het slachtoffer.
- Zijn meestal populair in de groep.
- Worden aardig gevonden.
- Hebben invloed in de klas.
- Kunnen helpen het pesten te stoppen.

Kenmerken buitenstaanders:

- Pesten niet, maar doen ook niets om het pesten te stoppen.
- Vertellen thuis minder over school.
- Merken vaak niet dat er gepest wordt of willen het niet weten.
- Durven vaak niets tegen het pesten te doen, omdat ze zelf bang zijn om gepest te worden.

Kenmerken meelopers:

- Pesten actief mee, maar beginnen niet met pesten.
- Zijn vaak bang om zelf het slachtoffer van pesten te worden.
- Ze kunnen ook het stoere gedrag interessant vinden en denken daardoor populair in de groep te worden.
- Voelen zich niet schuldig.
- Versterken het succes van de pestende kinderen door op een afstandje toe te kijken en te lachen om wat er gebeurt.

Normen en waarden

Pesten heeft ook te maken met de normen en waarden van de groep. Zodra een groep gevormd wordt, wordt ook bepaald hoe de groepsleden met elkaar zullen omgaan. Daarbij wordt ook de verantwoordelijkheid van de klasgenoten ten opzichte van pesterijen vastgelegd in dit groepsfunctioneren. Dit maakt het bijzonder moeilijk om te reageren tegen het pesten. Wie dit doet loopt namelijk het risico zelf gepest te worden.

De preventieve aanpak

Met als vuistregel “Voorkomen is beter dan genezen” heeft cbs Klimop een aantal aanpakken, die erop gericht is pesten tegen te gaan en een veilig klimaat te scheppen voor haar leerlingen.

Het motto van cbs Klimop is: “cbs Klimop, waar iedereen zich gekend mag weten”. Hierin wordt al aangegeven dat onze school het thema “erbij horen en ertoe doen”, hoog in het vaandel heeft staan. Hieronder aspecten die bijdragen aan een veilig klimaat bij cbs Klimop en waar daardoor een preventieve werking van uitgaat, als het gaat om pesten.

Hoe maak ik er een groep van

Het team van cbs Klimop hebben een cursus gevolgd “Kanjertraining”. Ook is er een ouderavond belegd waar dit is besproken en uitgelgd.

Lessen sociale vaardigheden

Cbs Klimop leert haar kinderen goed met elkaar om te gaan en respect te hebben voor elkaar. Om aan te geven welke belangrijke plaats dit inneemt binnen onze lesstof, heeft

Toezicht

Er is voldoende toezicht op het schoolplein. De pleinwacht kan pesten signaleren en kan onderscheid maken tussen ruw spel of plagen. Door aanwezigheid van pleinwacht komt pesten minder voor binnen deze situatie.

Tussen de middag, tijdens het overblijven is er ook altijd voldoende toezicht. Een kwartier voordat de school weer begint is er een leerkracht op het plein. Tijdens regenachtige dagen kan het zijn dat de pauze binnen wordt doorgebracht. In het lokaal is een leerkracht aanwezig.

Ouders

Door middel van ouderavonden, de schoolgids, het schoolnieuws en oudergesprekken, worden de ouders van de Klimop actief betrokken en op de hoogte gehouden van de regels die gelden op de Klimop. Ook worden ze eens per jaar op de hoogte gesteld van het pestprotocol.

Pestprotocol

Het pestprotocol van cbs Klimop wordt elk jaar binnen het team besproken, geëvalueerd en eventueel geactualiseerd en aangepast. Eens per jaar wordt dit pestprotocol gecommuniceerd met de ouders. In de eerste drie weken van het nieuwe schooljaar zal dit gebeuren.

Internet protocol

Bij dit pestprotocol hoor ook een internetprotocol. Zie bijlage.

Handelen in een peestsituatie

Pestgedrag op deze school wordt nooit getolereerd. Leerkrachten nemen een duidelijk standpunt in als het om pesten gaat. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met ouders en/of externe deskundigen. Wanneer een peestsituatie zich voordoet wordt er op onderstaande manier gehandeld.

Let op: in een peestsituatie legt de leerkracht alle handelingen vast in het leerling-dossier.

Hulp aan het slachtoffer

- **Gesprek:** het is van het grootste belang dat de leerkracht de gepeste serieus neemt, luistert naar de leerling en medeleven toont.
- **Ouders:** de ouders van de gepeste leerling worden op de hoogte gebracht van het gebeurde en de te volgen stappen.
- **Externe hulp:** ook hier kan eventueel externe hulp worden ingeschakeld. Bijvoorbeeld om weerbaarheid van de leerling te vergroten

Hulp aan de pester

- **Straffend gesprek:** is bedoeld om de leerling de ernst van de situatie in te laten zien. De leerkracht geeft aan dat de regels zijn overtreden en dat hier een straf tegenover staat.
- **Oorzaak zoeken:** In een gesprek wordt er door de leerkracht gezocht naar de oorzaak van het pesten. Gespreksonderwerpen kunnen zijn:
 - Aandacht (ouders)
 - Zelf gepest zijn
 - Jaloezie
 - Enz.
- **Gevoeligheid van de pester:** wanneer de oorzaak duidelijk is, is het van belang dat de pester leert in te zien wat hij aanricht bij zijn slachtoffer.
- **Afspraken maken:**

- Excuses
- Werken aan gedrag (beheersing)
- Vervolggesprek
- Enz
- Ouders inschakelen: Stopt het pesten vervolgens niet of is het om andere redenen wenselijk, dan worden de ouders van de pester ingeschakeld.
- Externe hulp: eventueel kan er externe hulp worden ingeschakeld
 - GGD
 - Sociale vaardigheidstrainingen
 - jeugdzorg

Mobiliseren van de zwijgende middengroep

De zwijgende middengroep is van vitaal belang voor de aanpak van het probleem. Als deze groep eenmaal is gemobiliseerd, hebben de pesters geen 'voedingsbodem' meer. Natuurlijk wordt hier deels al in de preventieve fase aan gewerkt. Wat er gedaan wordt:

- Met de kinderen praten over pesten en over hun eigen rol hierin
- Regelmatig lessen geven over anders-zijn, buitensluiten e.d.
- Met kinderen overleggen over mogelijke oplossingen
- Kinderen zelf een actieve rol laten spelen bij het werken aan de oplossingen

Ouders

- Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen
- Ouders worden op de hoogte gehouden van peestsituaties
- Samenwerken om het pestprobleem tegen te gaan, zowel op school als in de thuissituatie
- Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning

Regels voor internetgebruik

Internetprotocol

1. Ik geef anderen nooit persoonlijke gegevens.
zoals mijn adres, telefoonnummer, foto's, e-mailadres, adres van school of van andere bekenden, zonder toestemming van school of van mijn ouders.
2. Bij het gebruik van een zoekmachine (bijv. google) gebruik ik normale woorden (zoektermen). Ik gebruik geen woorden die te maken hebben met grof taalgebruik, seks of geweld. Als ik twijfel, overleg ik met meester of juf.
3. Ik voer alleen opdrachten uit die meester of juf mij heeft gegeven.
4. Als ik niet weet of ik een website kan gebruiken, vraag ik raad aan meester of juf.
5. Op school gebruik ik geen 'sociale media' zoals hyves, facebook, twitter enz.
6. Ik haal geen 'grappen' uit op internet.

Als ik dit protocol heb ondertekend en ik houd mij er toch niet aan, dan vervalt mijn recht om op school te mogen internetten, voor de periode die mijn meester of juf aangeeft.

Ik begrijp waarom de school deze afspraken met mij wil maken en ik ben het met deze afspraken eens.

Nagele,

Datum:

Handtekening: